

Läsnyckel

Den jag är

Lesley Choyce

Simon har ångest och känner sig utsatt i skolan. Men så träffar han Gabriella, som hellre vill kallas Gabbe, och känner att han blir accepterad som den han är. Men vem är Gabbe egentligen? Simons känslor blir förvirrade när han börjar inse att Gabbe kanske hellre vill vara kille.

Innan du läser

Beskriv omslaget. Vad tror du att boken handlar om? Vem är personen på bilden? Varför sitter hen som hen gör? Vilka tankar eller känslor förmedlar titel och omslag tycker du?

Läs baksidestexten. Vilka är huvudpersonerna i boken? Vad tänker du att det betyder att "hitta sig själv och bli den man innerst inne är"?

Under läsningen

Kapitel 1

Läs första sidan i kapitlet: Vem är det som berättar tänker du? Hur gammal är berättaren tror du? Vilka ledtrådar får du till det?

Först vet inte berättaren om personen som kommer fram till hen är en kille eller en tjej men sen blir hen säker på att det är en tjej. Vad är det som gör att man kan se om någon är tjej eller kille, kvinna eller man? Stämmer det alltid med vad man tror eller när kan man bli osäker? Är det viktigt att veta vilket kön en person har tycker du? Varför/varför inte?

Kapitel 2

Här får vi veta att berättaren heter Simon. Stämde det med vad du trodde i kapitel 1?

Låten som Gabbe lät Simon lyssna på heter "Bridge over troubled water" och framfördes av Paul Simon och Art Garfunkel. Har du hört talas om låten eller sångarna? Googla låttiteln och ta reda på vad låten handlar om. Vilken anledning kan det finnas till att just den här låten är med i boken tror du?

Kapitel 3

Gabbe berättar att hon bytt klädstil för att känna sig mer som sig själv. Hur vet man vem man är? Hur mycket av en persons identitet kommer inifrån och hur mycket är omvärldens förväntningar? Vad säger kläderna om en människa? Finns det något en tjej inte kan ha på sig? Finns det något en kille inte kan ha på sig? Vem bestämmer det?

Simon berättar att hans mamma säger att han är för känslig. Vad menas med det tror du? Kan man vara för känslig? Är det skillnad på att vara känslig om man är kille eller tjej? Hur då tycker du? Diskutera i grupp.

Kapitel 5

Varför är Simon nervös för att vara ensam med Gabbe tror du? Varför tror du att Simon inte är redo att prata med Gabbe om vem hon upplever att hon är?

Kapitel 7

Simon får en panikattack på polisstationen. Vad menas med det? Vad beror det på? Vad kan man göra åt det?

Varför kallas polisen för Peter Pepp tror du? Simon blir förvånad över bemötandet från polismannen. Har du själv pratat med någon som var på ett annat sätt än du förväntat dig? Kan man säga att alla poliser är på ett sätt? Att alla lärare är på ett sätt? Att alla bilmekaniker är på ett sätt? Varför har vi föreställningar om hur människor med olika yrken ska vara tror du?

Kapitel 8

Hur löser Simon kommentaren från John? Vad tänker du om det? Vad är det som gör att John känner att han behöver säga något om Simons pappa överhuvudtaget tror du? Vilken reaktion tror du att han hade förväntat sig från Simon?

Kuratorn ställer frågan: "Varför tror du att folk vill att du ska se ut och vara på ett visst sätt?" till Gabbe. Varför tror du att så många har åsikter om, och till och med blir provocerade av, hur andra är och ser ut? Gabbe uttrycker att hon är "annorlunda", att hon inte riktigt vet om hon är tjej eller kille. Är det viktigt? Hur vet man vem man är?

Kuratorn Lisa säger att könsidentitet och könsuttryck sträcker sig långt bortom manligt och kvinnligt. Vad kan hon mena med det? Diskutera i grupp.

Kapitel 9

Hur skulle Gabbe och Simons förhållande förändras om Gabbe blev kille? Är man vän med killar och tjejer på olika sätt? Hur då?

Kapitel 10

Hur hade du reagerat om du fått en sådan lapp som Gabbe fått i sitt skåp? Vad hade du gjort med den? Kan den vara menad som ett skämt? Vem avgör det? Vad är det som gör att det verkar vara så lätt att skriva lappar eller hatmejl? Hur kan man göra för att få stopp på det tror du?

Kapitel 12

Varför vill inte Simon att Gabbe ska vara ensam?

Ge några exempel på varför Gabbe är bra för Simon och omvänt.

Kapitel 14

På vilka olika sätt kan man finnas där för någon? Vad hade du velat att någon gjorde för dig om du hade det jobbigt? Skapa en idébank med förslag på hur man kan lyfta varandra.

På vilket sätt har hoten eskalerat? Vad menar Gabbe med att någon måste ha iakttagit henne och Simon? Hur vet hon det?

Kapitel 15

Vad tänker du om Simons agerande när han ser den blå bilen? Hur skulle du beskriva honom och det han gör? Hur hade han annars kunnat göra? Varför kan det vara viktigt att veta registreringsnumret på bilen?

Vad är det som gör att Micke hotar Gabbe tror du?

Kapitel 16

Varför har Micke gjort en anmälan tror du? Finns det alltid rätt eller fel, sant eller falskt? Vem avgör det? Hur vet man vem som ljuger och vem som talar sanning när ord står mot ord?

Kapitel 17

Vad tänker du om sättet som Gabbe och Mia hämnas på Micke? Vad hade kunnat gå fel? Hade de kunnat göra på något annat sätt? Hur?

Vad menar Simon med att han behöver möta sina egna demoner och att hans dagar under soptunnans lock är över?

Efter läsningen

Vad tycker du att boken handlar om? Stämde det med vad du trodde innan du började läsa? Välj ut tre nyckelord som du tycker sammanfattar boken (inte vad du tyckte om boken). Vilka teman kan du hitta i boken? T.ex. vänskap, att vara sig själv. Fanns det något du tyckte var bra eller något du tyckte var mindre bra med boken? Tycker du att händelserna känns trovärdiga? Finns det något du velat ändra på?

Några exempel på diskussionsämnen kring boken kan vara manligt/kvinnligt, identitet, transsexualitet, hot och trakasserier, kärlek och vänskap.

Några förslag som man kan använda vid diskussioner om boken är:

Läs mer om manligt och kvinnligt här:

<http://www.umo.se/Jag/manligt-och-kvinnligt-ar-pahitt/>

Vilka förväntningar man har på sig som kille finns det mer att läsa om här:

<http://www.umo.se/Jag/Maste-man-vara-pa-vissa-satt-som-kille/>

Här finns det bra beskrivningar vad trans och cis är:

<http://www.umo.se/Jag/Trans-och-cis/>

Ta reda på vad trans egentligen är på RFSL ungdoms sida Transformering:

<http://www.transformering.se/vad-ar-trans>

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skrivuppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!